

ARADI KÖZLÖNY

POLITIKAI, TÁRSADALMI és KÖZGAZDASÁGI NAPILAP.

Szerkesztőség:

Az arad-ecsanádi egyesült vasutak palotájában, havá a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.

Bérmintetlen leveleket csak ismert kéztől fogadunk el.

Kéziratokat vissza nem küldünk.

Kiadóhivatal:

Az „Aradi Nyomdatársaság”, az arad-ecsanádi egyesült vasutak palotájában van, havá hirdetések, előfizetési pénzek és a kiadás körüli panaszok bérmintve küldendők.

Előfizetési árak:

Helyben	Videken
Égő évre . . . . . 12 frt	postai számküldéssel . . . . . 14 frt
Fél évre . . . . . 6 „	Fél évre . . . . . 7 „
Negyed évre . . . . . 3 „	Negyed évre 3.50
Egy óra . . . . . 1 „	Egy óra 1.20
Egyes szám ára helyben 5 kr., vidéken 6 kr.	

Hirdetések díja:

Nyolcz hasábos petisors egyszeri hirdetésnél 6 kr
Minden következőnél . . . . . 4 „
Bélyegdíj külön . . . . . 30 „
Nyiltór sora . . . . . 15 „

Vasutaink 1889-ben.

Budapest, november 13.

(F.) A kereskedelemügyi miniszter 1889-ik évi jelentésének igen nagy része természetesen a vasutaknak van szentelve, mint a modern közlekedés legnagyobb jelentőségű eszközeinek. S ez a terjedelmes rész igen tanulságos tájékoztatást nyújt azon nagyszabású haladásról, melyeket vasutaink Baross Gábornak korszakalkotó minisztersége alatt elértek.

A legfőbb adatok teljesen megvilágítják a haladást.

1889-ben ujonnan megnyitott 75.193 km. állami, 1.626 km. társasági és 399.919 km. helyi érdekű vasúti vonal, engedély adatot 462.5 km. vicinális vasútra; az év végével már múltanilag bejárt vonal volt 1454.8 km., engedélyezési tárgyalások folytak 267.5 km.-re nézve, előmunkálati engedély adatot 5600 km.-re.

A vasutaknak ezen növekedését 10,399.716 km.-ről 10,874.624 km.-re, ma mikor vasúthálózatunk már oly nagy kiterjedésű, mindenesetre jelentékeny szaporodásnak kell tartanunk. S hogy az építő-vállalatok komoly jellegűek, legszólvább bizonyítja azon körülmény, hogy az engedélyezési tárgyalás alatt állott vasutak 36 százalékanak azóta a tényleges engedély megadatott. Általában az építésben és engedélyezésben mutatkozó mozgalom nagyon kedvező arányokat ölt. És különösen az államvasúti hálózat kiegészítése tekintetében sok történt, nevezetesen a sziszek-károlyvárosi vonal által, mely a régóta tervezett összeköttetést az Alföld és Fiume között létesítette, Budapestnek mint az államvasutak központjának forgalmi érdekeit érvényre emelte és a főváros helyi érdekeit is kellő méltánylásban részesítette.

Vasutainkból 4827.648 km. állami, 3495.352 km. magán társasági fő-, és 2551.624 km. vicinális vonal, ami 1888-hoz képest több mint 13 százaléknyi kiterjedését jelenti a vasúti hálózatnak. Állami kezelés alatt állott 1889. végén 56.5 százalék, a vicinális vasutakból pedig 51.1 százalék. Ez utóbbiaknak tehát több mint fele állami kezelés alatt áll, mely eredmény kétségkívül Baross által kiadott azon kedvező szabályzatnak tulajdonítható, melyben a helyi érdekű vasutaknak

állami kezelés esetére előnyöket biztosított.

A forgalmi eszközök jelentékeny szaporulatot tüntettek föl, amennyiben nemcsak 71 lokomotívval, 39 személy- és 2655 teherszállító kocsival növelték a kocsiállományt, hanem ezenfelül még 76 lokomotívot, 500 személy és 550 teherszállító kocsi rendelt a miniszter, mely nagymérvű beszerzéseket a zónatarifa által előidézett forgalmi lendület tett szükségessé.

A közúti vasutak 13.281 km.-rel növekedtek, melyek közt a fővároson kívül Arad, Szeged, Temesvár, Nagyvárad, Debreczen és Eszék városok szerepelnek.

A forgalom szempontjából szintén nagyon érdekes adatokat találunk a miniszter jelentésében.

A forgalmi eszközökről szóló kimutatások számadásai úgy az egyes gépek, mint a személy- és teherkocsikra nézve föltüntetik, hogy egy-kétszáz alkalommal annyi utat tett 1889-ben az előző évhez képest és tekintve, hogy a lokomotívok és szerelvények használata évenként 2000 km. a kocsi pedig 36000 km., nálunk ez irányban a használat kielégítő, sőt a gépeké túlságos is, ami a lokomotívok szaporítását indokoltá teszi.

A jelentés nyomatékosan utal a zóna körülményre, hogy a kocsiállomány a fentebb jelzett rendelkezés által beálló kiegészítés után sem lesz oly létszámu, hogy egyrészt a hadászati szállítási igényeknek, másrészt pedig a kiviteli követelményeknek kellő mértékben megfeleljen, mert nincs tartalék-készlet, ez pedig mulhatlanul szükséges.

A személykocsiknál már erősen mutatkozik a zónatarifa életbe lépése által előidézett eredmény, amennyiben — bár a zónatarifa csak augusztus-december hónapokban érvényesült — a kocsi átlagos használata az államvasutaknál több mint 13 százalékkal emelkedett.

A személyforgalom — s ez a zóna jele — az államvasutaknál 9.344,158 szemben 1888-nak 5,958,209 utasával, tehát az emelkedés 57 százalék, ami a mellett, hogy a zóna csak az év második felében lépett életbe, meglepő eredmény. A szomszédos forgalomnak nagyarányú emelkedésére utal a miniszter, mint jellemző körülményre. Továbbá arra is,

hogy a vidéki gőcpontok azáltal, hogy a főváros kedvezményezett központtá tételével éppenséggel nem vesztettek, mert ime, Fiume forgalma 93 százalékkal, Zomboré 85, Kassáé 88 százalékkal stb. emelkedést mutat.

A pénzügyi eredmény az államvasutaknál 2.51 százalékkal, a vicinális vasutaknál 13.74 százalékkal emelkedést, ellenben a magán fővasutaknál 2 százalékkal csökkenést mutat. S a forgalmi tényező a magán fővonalaknál 0.4 százalékkal kedvezőtlenebb, az államvasutaknál 0.4 százalékkal kedvezőbb lett.

Ezen, valamint a többi itt fel nem sorolható adatok mind jelei annak, hogy a miniszter tarifapolitikájában a közgazdasági és pénzügyi érdekek szerencsés összeegyeztetése érvényesült.

S már most csakugyan várakozással tekintünk eljeje annak, hogy a miniszter január elsején az áru-zónát is életbe léptesse, melynek hatásából tulajdonképpen még sokkal nagyobb közgazdasági sikereket várhatunk, mint a személy-zónától.

A földművelésügyi miniszter elhalasztotta a törvényhatósági állatorvosi szolgálat államosítását azon időpontig, midőn az általános közigazgatási reform annyira elő lesz készitve, hogy az állatorvosi szolgálat államosítása is összhangtan leend keresztülvihető. Ezen államosítást a miniszter, mindenesetre még a jövő év folyamán szándékozik — egy általa betervezendő külön törvényjavaslat alapján — keresztülvinni, felhatalmazást kérvén a törvényhozástól, hogy az 1891-ik év folyamán ebből felmerülő költségeket póthitel útján fedezhesse.

A közigazgatási reform elkészítésével kapcsolatban a belügyminiszter felhívta a főispánokat, terjeszsenek eléje részletes kimutatást arról, hányszor elnököltek megyéjük közgyűlésein a közigazgatási bizottság ülésein, továbbá arról is, hogy a választott tagok mily szorgalommal látogatják a közigazgatási bizottság üléseit. A beérkezett jelentések szerint több vármegyében a választott közigazgatási bizottsági tagok megjelenési kötelességük teljesítésében oly hanyagságot tanúsítanak, hogy a miniszter szükségesnek látta e tárgyban komoly figyelemztetést intézni az illető megyékhez.

Városi közügyek.

— Aradváros közigazgatási bizottságának havi ülése, —

— November 14. —

Fabián László főispán elnöke alatt jelen voltak: Salacz Gyula, Institoris Kálmán, Perger János, Varjassy Árpád, Pozsgay Lajos, Pálffy József, Parecz György, Urbányi Béla, Drahotuszy Rezső, Házy Sándor, Varjassy József, Bing Vilmos, Szalay Antal, Schusztar Illés, Tarjányi Vilmos, Múlek Lajos bizottsági tagok. Megnyitván az ülést, olvastattak a s z a k e l ő a d ó i jelentések.

Ezek során polgármester, főorvos, és kir. ügyész ismeretes jelentése tudomásul vétetett.

Az arvaszéki ülnök jelentéséből kiemeljük, hogy az arvaszék 568 ügydarabot dolgozott fel, a hátralék 30. Gyám-ság alatt 2738 árva, gondnokság alatt 42 egység. Vagyontalan árva volt 1126. Az árvapénzek forgalma kitett 198,818 forintot.

A kir. h. pénzügyigazgató jelenti, hogy állami adóban beizettek 16,967 forintot, hadmentességi díjban 825 forint; az eredmény a múlt év e havához képest állami adóban 32 forint job, hadmentességi díjban 117 firttal rosszabb volt. Szeszadoban 273 ezer firt folyt be a pénzügyigazgató-székhez.

A kir. tanfelügyelő jelenti, hogy a tanítás menetében rendes volt, bejelentés tárgyat képező más dolog nem fordult elő.

A kir. főmérnök jelenti, hogy az utfeutartási munkák teljesítettek, az utak állapota kielégítő volt.

Mindeme jelentések tudomásul vétetvén, tárgyalattak a folyó ügyek. Tanfelügyelő bejelentette, hogy a gáji iskolában túlműködés van. Az iskolaszék úgy fog segíteni, hogy a jövő tanévre tantermet építtet. Kéri a bizottságot, hogy ez évre a túlműködést engedélyezze.

A tanfelügyelő javaslata elfogadott. Számos adóügyet is elintézték, azonban az elintéztet ügyek között közérdeki dolog nem volt.

Megyei közügyek.

Aradmegye közigazgatási bizottságának havi ülése.

— November 14. —

Fabián László főispán elnöke alatt jelen voltak: Szathmáry Gyula, Bánhidy Antal báró, Jónescu Lázár, Vannay János, Issekutz Károly, Varjassy Árpád, Pálffy József, Drahotuszy Rezső, Barkassy Kálmán, Ormos Péter, Vársárhelyi László, Parecz György, Bohus István, Vársárhelyi Béla, Nachtnebel Ödön, Dániel Gergely, Takátsy Sándor, bizottsági tagok, Koztalanynyi Imre, Baross Ferencz dr jegyzők. Megnyitván az ülést, felolvasták a s z a k e l ő a d ó i jelentést.

Az alispán jelenti, hogy a múlt hóban a személybizottság 5, a vagyonzbizottság pedig 34 esetben lett megzavarva. Tűz a megye 36 községében 43 esettel fordult elő; a lángok által okozott kár 27066 firt, ebből 11,935 firt érték biztosítva volt. A közigazgatás menete rendes volt.

Az arvaszéki ülnök bejelenti, hogy az ügyhatalmát kitett 1848 drbot, ehhez a hó folyamán befolyt 2168, feldolgozatott 1111, marad hátralékban 2564 ügydarab.

A kir. h. pénzügyigazgató jelentése szerint Aradmegye területén állami adóban befizettek 212,086 forintot, hadmentességi díjban 17,426 firtot. Az eredmény a múlt év e havához képest 7801 firttal, hadmentességi díjban 224 firttal kedvezőbb volt. Összesen 48,470 forint folyt be különböző illetékek címén.

A főorvos bejelenti, hogy az egészségi állapot nem volt kielégítő, a betegmozgalom bár csökkent, de a halálozás a múlt havinál 27 esettel nagyobb volt. Apóliás alatt állt 1055 gyermek, 1106 fel-nőtt, összesen 2164 egység. Ezek közül gyógyult 1465, javult 149, meghalt 230, apóliás alatt maradt 267. Az állategészségügyi állása kielégítő volt, leszámítva az itt-ott felmerült száj- és körömfajást a szarvasmarhák között.

A kir. ügyész jelentéséből kiemeljük, hogy a központi fogházban letartóztatva, volt 125 férfi, 3 nő, összesen 128 egység. Ezek közül jogérvényesen elítélt 89, te-lebbezz alatti 23, vizsgálat alatti 16, dolgozott 59 rab, beteg volt 6 rab.

A kir. tanfelügyelő bejelenti, hogy Siklón az ujonnan felállított népiskola Kirilla Juszt tanítónő vezetésével megkezdte működését. A tanítás menete mindenütt rendes volt, kivéve Ujjanát községet, hol a kanyarjárvány miatt az iskolákat be kellett zárni.

A kir. főmérnök bejelenti, hogy az uthelyreállítási munkák folytatattak, a teljesített munkák átvétettek. Az utak állapota kielégítő.

Mindeme jelentések tudomásul vétetvén tárgyalattak a folyó ügyek.

Főispán bejelenti, hogy a közigazgatási bizottságba tagokul ujonnan bevalasztotta a közgyűlés Bohus Zsigmondot és Boros Bénit s így a bizottság teljes.

Nehány közmunkaváltási kérvény elintézése után tárgyalattak számos község italmérségi kártalanítási ügyét. Ugyan több község kártalanítási keresetével elutasított, mivel jogai-ka nem jelentették be, vagy előzőleg nem fizettek. Ennek folytán az alispán az illető községek jegyzőit ellen a vizsgálatot elrendelte. A fegyelmi vizsgálatot elrendelő alispáni végzést két jegyző meg-felbeizta.

A bizottság az alispáni határozatot jóváhagyta.

A két Varsánd jegyző választásánál hiba történt, amennyiben a választók névjegyzéke szabályszerűtlenül volt összeírva. A jegyző elrendelte, hogy az eljárás korrigálni kell a névjegyzék helyesbítése által. A közigazgatási bizott-

részméről nem várnék addig, hiszen azért a nagynéje, hogy meglátogatassa.

Miss Cray ismét elmerült gondolataiban. Milyen közel volt hozzá Judith, és mégis, ha mindjárt a földteke másik oldalán lakott volna, még akkor sem lehetne nagyobb választal közöttük. Hm, vajon mit szólna Judith, ha meglátogatná? Nem, még maga miss Cray is visszariadt e gondolatól, csak kitette volna magát annak a megalázó lehetőségnek, hogy elküldjék. Ah, az élet valóban tühretetlen! Képzőletében folytán Judith szép, gunyosan mosolygó arcát látta, amit az urasági padból fog a tömegben megvonuló nagynéjére nézni. Nem, ennek nem teheti ki magát.

Csak legalább Saraht bírná megke-reíteni; talán egynehány barátságos szó és csekély ajándék árán mégis csak megtudna valamit Sarahtól, ami nagy értékkel bírna miss Crayre nézve, mert sehogy sem akart letenni a gondolatról, hogy jut még egyszer hatalmába kerítse.

Nem látta Saraht, Mrs Jones? — szólt meg végre.

Láttam én: lesétált a faluba és így éppen szembe találkoztam vele. Egy kissé fennen hordja az orrát, na de hiszen az nem csoda, husz fontot kap évenként, utazik az urnőjével s aztán olyan szép ruhája van, hogy na! Nem is hiszem, hogy ő vette, bizonyosan ajándékba kapta.

Beszélt is vele? Mit mondott? Meséljen el mindent, amit beszélt, — kiáltá miss Cray, feszült érdeklődéssel.

Oh, olyan jókedvű volt, na hiszen lehet is kedve, s aztán annyit beszélt. Azt mondja, hogy miss Oakley a leg-szebb leány a föld kerékében, s az egész világ boldondul erre. Kétségkívül nagyon jól fog férjhez menni, és „nylady“ lesz belőle.

(Folytatása következik.)

AZ „ARADI KÖZLÖNY“ TÁRCZÁJA.

— November 15. —

Brooke Finchley leánya.

(Regény.)

Az „Aradi Közlöny“ számára anyagból fordította:

[11] Vászárhelyi Jenka.

Már meglehetősen besötételt, midőn háza elé érkeztek; benn semmi világítás; az októberi hideg szél dermesztőleg fujdogál a lombtalan fák között, mialatt egyszerűsággal esendős öszi eső permetezik alá; minden olyan hideg, nedves és olyan elhagyatott, hogy az egyedül érkező miss Crayt önkénytelenül végigborzongatja. Az annak idején Mr. Bortham által szerzett kisegítő nő jön végre elébe. Miss Cray azonban tü et és lámpát rendel a kis nappaliba, s aztán odául a vacsorához, ami azonban sohogy sem akar neki ízleni. A kisegítő nő természetesen korántsem főzött oly jól, mint Sarah vagy Judith, s az étel már azért sem ízlik neki, mert egyedül lévén az elédőben, nincs kivel szörtölödni; az a gondolat, hogy minő jólétnek örvend Judith, s miként van ő, saját engedetkenysége miatt mindabból kizárva, napról-napra jobban elkeseríti miss Cray életét; ő ugyanis nem volt győződve róla, hogy mindennek az aláírt elismervény az oka.

Hirtelen fölugrott az asztaltól s a nappaliba ment, azt hívén, hogy ott már jó meleg lesz; de a szoba szinte sötét volt a füsttől, s még hidegebb mint az ebédő, mert a kisegítő nő minden ablakot felnyitott, hogy a nagy füst kihuzód-hassék.

Mit csinál Mrs Jones? — kérde haragosan. — Milyen füst van! Hát nem voltak a kémények tisztítva?

Nem tudám, hogy lettek volna, nekem senki se adta ki erre nézve a rendelést, — volt az egykedvű válasz.

Miss Craynek ismét Judith jutott eszébe; hiszen ő volt az, aki mindenre gondolt, és aki nemjárt az efféle aprólékos kollektivitásokról megkímélte.

— Tegye be az ablakokat, — mondá szomorúan helyet foglalva egy széken.

Mrs Jones szót fogadott; nagy lármával itt egy székot meglökte, ott egy asztalt majd fölboritva, sietett az ablakok-hoz, s úgy tette be azokat, hogy az üvegek szinte csörögtek. De egy újabb szélroham ismét olyan mennyiségű füstöt vert a szobába, hogy miss Cray türelmetlenül a tűz azonnali kioltását parancsolta.

— Maga nem is takarított, mialatt én oda voltam? — kérde.

— Mán hogyné takarítottam volna; még ma reggel is minden ragyogott a tisztaságtól; tehettek én róla —

— De ha takarított, hogy nem jutott eszébe a kéményeket kitisztíttatni? Mindjárt itt lesz a tél, s az ember nem fűthet; vagy talán a hálószobám és az ebédő kéményei rendben vannak?

— Soh'se tudom én, nekem senki sem parancsolta, — dörmögé Mrs Jones.

Nézze meg és próbáljon tüzet rakni; itt nagyon szomorú ülni egyedül, — szólt miss Cray, nagyot sóhajta s a szobában le s föl járkálva.

A hálószobában végre sikerült tüzet gyújtani, s miss Cray megkönnyebbülten lélegzett föl, midőn végre kényelmesen elhelyezkedhetett egy karosszékben a tűz közelében.

Történt azóta valami a faluban, hogy én elmentem? — kérde.

Hát nem is sok, — felelé ez. — A szegény Betsy Carter végre elkötözött, éppen ma három hete temették el; aztán a Jim Jones újból megházasodott; a Farmer Hay istállóját pedig feltörték és kirabolták, na nem sokat vihettek el. A múlt este is csaknem halálra ijedtem, egy félelmetes ember jött be a házba kol-dulni; már egészen sötét volt, és én csak egymagamra itten; ilyen úgy se meg-

gyilkolhatott volna, és senki sem hallja meg, ha még úgy kiáltok is.

— Hogy nézett ki, Mrs Jones? — kérde miss Cray, ki szörnyen félt a rablótól.

— Mint egy valóságos zsvány, rongyosan, kopottan, s aztán olyan borzas szakálla és haja volt, mintha már egy hónap óta nem látott volna füstöt; hát még a hangja? Olyan mély hangon beszélt, hogy mindennem részketni kezdett, mikor megszólított.

— S bizonyára a pénzt kérte, ugy-e? — folytá miss Cray a kérdézősködést, egész belemelegedvén a figyelésbe.

— Nem a! S aztán, ha kérte volna is, nem adhattam volna, mintán nekem se volt. Nem a pénzről nem is beszélt. Azt kérdezte: „Ki lakik itt?“, de olyan hangon, mint a milyen a mesébéli óriásnak van. „Miss Cray“, mondom ijedten.

„Es ki még?“, kérde ő. „Más senki, csak még a cselédek“, felelé én. „Hogyan, hát hol van az a fiatal kisasszony, aki eddig vele élt, amelyik nehányszor egy pár fillért adott nekem?“, kérde tovább.

„Már nincs itt“, mondom én, percéről percze jobban reszketve. „Hát hová ment?“, kérde ő, megragadva a karomat. S én megint csak azt feleltem: „Már nincs itt.“ De én azt akarom tudni, hogy hová ment?“, kiáltja ő olyan hangon, mintha az élete függene a tudásától. Igazán még most is örülök, hogy akkor még nem tudtam és nem mondhattam meg, hogy miss Judith hol van, mert bizonyosan utána ment volna, és bizony-kozta volna egy kis pénzért, különösen most, hogy miss Ju gazdag, és olyan nagyuri környezetben van.

Mit mond maga, Mrs Jones? — kiáltá miss Cray. — Maga tud valamit Judith felől? Igazán?

Hát hogy ne tudnék? Hát ön nem hallotta, hogy itt van? Biz a furcsa, hiszen olyan közeli rokona.

— Únokahogom itt? Honnan tudja ezt maga s miért nem mondta ezt előbb?

Hol lakik? — tette miss Cray csaknem egy lélegzettel a számtalan kérdést.

— Hiszen még állt jött haza, hát hogy mondhattam volna már el, aztán meg honnan tudjam, hogy ön még kevesebbet tud, mint én? Miss Judith még sok más vendéggel a Linmore Lodgeban van, mint a Linmore grófok vendége. Azt mondják, az öreg gróf sokat tart rá. A múlt pénteken jött, és még egy darabig itten is marad. Ha látna, milyen szép; most lovagolni tanul, és mindig csak úgy rajzik körülötte a sok előkelő népség. És Sarah, miss Cray volt cselédje, szintén vele van, mint komorna. Ah! — sóhajtott fel Mrs Jones, — annak jól men dolga. Na, de most már, hogy mindent elmond-tam, amit én tudtam, menjen el miss Cray maga miss Judithhoz, látogassa meg.

Miss Cray nem felelt; mélyen visz-szadölt karosszékebe és mérgében kez-eit tördelte. Judith itten a Linmore-roknál! Judith lovagol és minden tekintetben el van fogadva a társaság elítje által; és ő, Judith legközelebbi rokona, csak a kisegítő nő által tudja meg mindazt. Ez már csakugyan megalázó volt!

— Ugye csodálkozik miss Cray; — szóltott Mrs Jones.

— Bizonyos felőle, hogy minden úgy van, amint mondta? — kérde miss Cray hirtelen.

Hát hiszen maga is megláthatja, — felelé Mrs Jones közlekedvén — ha veszi magának a fáradságot és kísétál az erdő szélére; tíz óratól egvig, mind-nappal lehet ötöt látni vagy lovon, vagy kocsiakzva a grófnéval, vagy amint csok-nakázik a kertü tavon, vagy pedig amint ök nevezik lasonn-tennis játszva, de min-dig egy pár finom urasággal az oldalán. Miss Judith, azt mondják, volt a külföldön is, és igazán olyan előkelően néz ki most, hogy olyan szép ruhái vannak. Varsárnap még a templomban is láthatja, a grófi család és az előkelő vendégek sorában ő is mindig ott van. De ön bizony

ság a kiigazítást az 1886. évi listá alapján rendelte el. A rendelkezés ellen nem rendelhető el eljárás, mert a zavar az ő hivatalba lépése előtt történt.

Tudomásul vették, hogy a borosse-ges-gurahonci vasút kiépítése folytán szükségessé vált utáthelyezések, hidak kiépítése megteremtése s az utak és hidak az érdekelt községeknek átadottak.

A közigazgatási bizottság elhatározta, hogy fel fog irni a kormányhoz, hogy a 3-ik eszékkel adórezsetet a gazdára való tekintettel ne augusztus 15-én, hanem szeptember 15-én fizetessék.

Az adó behajtási felelősséget a füzögabiró, illetve közjegyző kérésére kimondatott: az almasi közjegyzőre, Bogyst, Musztel és Gálsa közjegyzőkre. Feltételek felelősséget mondak ki Borosjenőre, és minután a bíró ellenében miután tűnik ki a jelentésből, a füzögabiró megbízott, hogy az ügyet vizsgálja meg.

Az eleki tanítónőválasztás rendben folyt le. Megválasztott Helyi Irma tanítónő.

A bizottság a választást jóvá hagyta. Ehrling Leuárd eleki tanító ellen panaszt emeltek, hogy az iskolai idő alatt a tantermet elhagyta. Kint, hogy Ehrling a füzögabirósághoz volt hívva mint iparhatósági biztos. Ennek ellen Ehrling ellen eljárás nincs ok. Ebből az ügyből kifolyólag megengedtetett Ehrlingnek, hogy az ipartestületi jegyzőség viselhesse mint melléktalalkozást.

A miniszter rendelkezésére képest a bizottság elrendelte, hogy a gőzgépek kezelőinek képzésére nagy gondot fordítsanak.

Neuschloss Emil birtokos és Silingyia közszé kérelmére a nagyváradi postaigazgatóság gyalogpostajáratot rendezett be Ternovalt való összeköttetésben. Most kérvény intéztek a birtokoshoz és községhez, hajlandók-e éventén 500 forintot adni, mely esetben kocsiposta járatot létesítenek.

Az 5. számú Köröshid helyreállításáért Vörös Sándornak 1500 frt kiutalványoztatott.

A gőzkazánok használata igen örvedetes mérvben terjed a megyében. Az állami főmérnök az úlésem nem kevesebb, mint 12 gőzkazán megvizsgálásáról tett jelentést.

A napirend kimerítettén, az ülés véget ért.

Legujabb posta.

— Angol-orosz barátság. A „Journal de St.-Petersbourg” Salisburynak a lordmayor-banketten tartott beszédjével foglalkozva, amelyen megemlékezett az orosz trónörökös indiai utazásáról, azt mondja, hogy Salisburynek ez utazásról mondott szavaival Oroszországban csak a legrokonszenvesebb visszhangra fogtak találni.

— A vámok ellen. A lübecki, danzigi stettini és königsbergi kereskedelmi testületek elhatározták, hogy tekintettel az Ausztria-Magyarországgal küszöbön álló vámpolitikai tárgyalásokra, az ausztria-magyarországi termények vámjának ebből várható csökkenésére, közös akciózt indítanak a különböző vámok ellen és ez ügyben közös eljárásra hívják fel az összes német kereskedelmi testületeket.

Táviratok.

— A képviselőház ülése.

Budapest, november 14. (Saját tud. táv.) Elnök: Péchy Tamás.

Jegyzők: Eszterházy Kálmán, Széllakos, Balogh Géza, A kormány részéről jelen vannak: Szapáry Gyula gróf miniszterelnök, Bethlen András gr., Wekerle Sándor.

A mult ülés jegyzőkönyve felolvas-tatván, hitelesítették.

Az elnöknek előterjesztései nincsenek.

Földvár Miklós betérjeszté a zárszámadási bizottság jelentését a Magyar-és Horvát-Szlavonországot közt történt pénzügyi leszámolás, továbbá az állami számvizsgáló és országgyűlés által engedélyezett évi összeg túllépéséről szóló jelentése tárgyában.

Következik a napirend. A földmívelésügyi tárca költségvetésének folytatódó tárgyalása.

Boross Béni a filoxera csapással foglalkozik s midőn elismeri az eddigi felszólalók érdekeit abban a tekintetben, hogy a fontos kérdés orvoslását sürgetik, sajnálattal kell konstatálnia, hogy az orvos-lás mikéntjéről alig nyilatkoztak. Szalay felszólalása, csak egy vidék érdekében történt, a Károlyi Sándor gr. által ajánlott pedig már túlhaladott állapot. Bernáth felszólalásával sok tekintetben egyetért s meggyőződése szerint a filoxera okozta csapás 30 milliónyi forgalom el- vesztését jelenti. De Bernáth is elmu-lasztotta az orvoslást hatékony módjára vonatkozólag proposíciót tenni. Az orvos-lásnak más módja nincs, mint az el-pusztult szőlők azonnal való új beültetése. Franciaországot megmutatta, hogy új vesszők produkálásán a csapások élet el lehet venni. Magyarországon ma ott állunk, hogy a szőlőbirtokosok hajlan-dók volnaik szőlőiket újból beültetni, ha elegendő vesszőt kaphatnának. Francia-oroszországlól hozatni nem lehet, mert azokkal már fellepett új betegségek kerülőlnének be. Itt határozott mulasztással állunk szemben; a kor-mány a nagy közönségtől várta e se-gélyt, ez pedig nem volt reá képes. A kormánynak most végre cselekednie kell.

Jelentékeny tökével telepeket kell felállítani, melyekben a beültetésre szükséges vesszők kellő mennyiségben termeltesse-nek. Ily telepeket állítsanak a kormány támogatásával magánosok is. Ilyenformán két év alatt birtokába juthatnak azon anyagnak, melylyel szőlőiket meg volná-nak menthetők. (Igaz! Ugy van! több felől.) Elfogadja a költségvetést.

Petrich Ferencz már évek óta azt tapasztalja, hogy a földmívelési tárca keretében soha egyetlen új eszme nincs. A létezők az egyedül, amelyre a kormány gondot fordít, még pedig a más termelési ágak rovására. Semmi mással a kormány nem törődik, mint a létezőkkel. O soha olyan gazdasági rendszert nem látott, mint az ugynevezett mintagazdaság, ahol egy csikó fölnevelése ezer forintba kerül, szeretné a léte-nyeztetést kivenni az állam bezéből és azt a kormány felügyelete alatt ma-gánosok által műveltetni. A vizek termő értékének emelésére a kormány mitsem fordít, mert semminek nevezhető, ha a kormány a halászat érdekére csak 5000 frtot szánt. Ugy találja szőlo, hogy a filoxera által elregett szőlőterületeket semmiféle szénképezés meg nem menti, de üttessék be az elpusztult területeket gyümölcsfákkal szőlők termelhetnek ho-mokos talajon is s ha nemes fajú szőlő-vesszőt ültetnek e homokterületre, ott épp olyan jó bor fog teremni mint akár-melyik hegyes vidéken. Nem fogadja el a költségvetést. (Helyeslés szélső tal-oldalon.)

Kaas Ivor báró azt hiszi, lesz még alkalma belbizonyítani, milyen mameluk ő, ha akár a kormány ellenében akar, a kor-mányba beleoldva Apponyi Albert, az ő vezére, befolyást fog nyerni a kormány-ügyekre. Szőlo cselezva Tisza Kálmánra azt mondja, hogy már megszűnt az orosz-lándadászat (Csányi Sándor: Róka-vadászat volt az! Zajos derűtség) s most ők csak várakozási állományba helye-zett ellenék (Zajos derűtség jobb felől.) Szőlo kritizálja ezután a költségvetés egyes tételeit s ama rendkívüli sok felesleg ki-adást, amelyet a Tiszavidék fordítottak. A vízi jog reparációra szorult; ezt belátta a kormány is. Hiszen a kisbirtok-osok védelméről egyáltalán nincs gon-doskodva. Feleslegesnek tartja, hogy a vízszabályozásokhoz nagy költséget felemésztő kormánybizottságot, ugyneve-zett vízi főispánokat küldjenek ki, akik-nek a polgár sokkal inkább alávetve, mint a politikai főispánoknak, akik csak a választásoknál ismerkedik meg az ember. (Zajos derűtség.) Egy vízbizottság szem-ben valósággal ürügynek érzi magát az ember. (Hosszantartó derűtség.) Kérdi a minisztert, hajlandó-e a tiszai társulatnak visszaadni autonómiáját. Panaszolja a Temes-Béga likvidációjának nehézség-ségét és örvend, hogy a miniszter meg-ígerte, hogy végét fogja vetni a visszás állapottoknak. Amikor a miniszter a lo-vakról és más felőlről oly bőven gon-doskodik, hogy ne feledkezék meg a szegény népről, mely a földet műveli. (Általános helyeslés.)

Kiss Albert: (Halljuk! Halljuk!) Csat-lakozik Boross Béni eszméjéhez, a fil-loxera elpusztítását illetőleg. Szomor-kozva látja szőlo az Ermellék pusztulását ahol már alig-alig találunk egyes egész-séges helyekre. Azt kívánja, hogy a kormány osszon ki a termelők közt ne-mesített szőlővesszőket, mert lehetetlen, hogy a termelő maga szerezzék azt meg, nagy költségek árán. A nép, melyet a dézsmaváltás meg ma is, terhel és adókkal van sújtva, nem verheti magát újabb terhes költségekbe. Szeretné, ha a szőlővesszőkkel kísérletezések eszközöl-tetnének, de ne csak a kecskeméti vinczellér kerületben, de az összes vinczellér-keződékekben az ország különböző terü-letein. (Általános helyeslés.)

Wittmann János A miniszter őt abba a szerencsés helyzetbe juttatta, hogy rövid lehessen. De kevesnek tartja szőlo a költségvetésben az állategészségügyre felvett 23.000 frtyai tételt. Hibásnak tartja, hogy az állatorvosoknak nincs ki-dolgozott pragmatikája s az állatorvosok csak zaklatói a termelőknek, mert azt sem tudják, hogy mi az ő kötelességük. Fel-sorol egyes eseteket, a mikor egyes áll-atorvosok a törvényre való hivatkozással törvénytelenül jártak el. Mikor megenged-beti magának egy állatorvos azt, hogy köröm és szájajtós állatokat behajthat egy vész-mentes területre, mikor annyi és annyi rendtelenséget követnek el, zsarolják a népet, akkor nem mondhatjuk, hogy a kormány megtette kötelességét. Késztisen a miniszter az állatorvosokra törvényt, mely őket fegyelmi eljárás alá vonhassa. Nem szavazza meg a költségvetést. (He-lyeslés a szélső baloldalon.)

Hermann Ottó: oly rendkívül fon-tosnak tartja a tárgyalás alatt lévő tár-czát, hogy mindaz, amit a miniszter teg-nap programjában kifejtett, csak töre-dék a nagy célok megvalósítására. Fell-kell karolni a gazdasági oktatást a leg-nagyobb mértékben, mert nagy az úr, mely e tekintetben köztünk és a külföld közt van (Ugyvan! Igaz! bal felől). A képviselő általános érdeklődés közt kel ki a totalizátor intézménye ellen.

— Bródy Zsigmond alapítványa.

Budapest, november 14. (Saját tud. táv.) Bródy Zsigmond a „Neues Pester Journal” kiadója és szerkesztője szüle-tének ötvenedik évfordulóján 80.000 frtot adományozott publicistikai s humanitárius célokra. Ebből 20.000 frtot az Akadémia-nak adományozott, hogy kamatai három évenként valamely kiváló publicisták mű-r, vagy jeles publicista megjutalmazására fordíttassanak. 20000 forintot a hírlapírók

nyugdíjintézetének adományozott, Végül 12000 forint alapítványt nyomdájának sze-mélyzete javára tett.

— Uj képviselő.

Déva, november 14. (Saját tud. táv.) A dévai kerület országgyűlési képviselő-jévé egyhangulag Szereday Aladárt kiáltották ki.

Naptár.

November 15. Szombat. Róm. kath. naptár: Lipót. — Protestáns naptár: Lipót. — Görög-keleti naptár (nov. 3.): Acyepszinasz. — A nap kél 7 óra 6 perczok, nyugszik 4 óra 23 perczok.

Időjárás.

Légnymás: reggel 7 órakor 766.9 mm. dél-után 2 órakor 766.5 mm. Hőmérsék: reggel 7 órakor (+ 5.1), délután 2 órakor (+ 8.5). Szél iránya és ereje: reggel 7 órakor EK. 2. délután 2 órakor EN. 3. — Félhöz: reggel borult, délután többny. borult. — Csapadék az utóbbi 24 órában: 0 mm.

HIREK.

A népszámlálás.

Az 1891. évi népszámláláshoz a mi-niszter már elküldte a nyomtatványokat. Ezek között a népszámláló biztosok és a községszere részére a következő utasítás foglaltatik, melyet kivonatban közlünk: Az 1890. december 31-én életben levő minden egyén (férfi, nő, gyermek és pedig helybéli vagy idegen) után akkori tartózkodása helyén külön számláló-lap töltendő be.

A férfi-egyének számára fehér, a női-egyének számára kék lapok használ-tatnak. Ezeket december huszounyolca-dikán osztják ki.

Minden lap élére a megye, eset-leg a város neve már nyomtatva lévén, a járás, község, városrész, utca (vagy az illető puszta, telep, stb.) neve, alája pedig a házszám irandó.

A község nevének kiírását a köz-ség belyegének tiszta rányomása is pótol-hatja.

Külön adóközségek képező puszta mint ilyen veendő számba.

A betöltést a család (háztartás) feje vagy a család egyik tagja eszközözi.

A kérdésre adandó felelet olvasha-tólag s amennyire lehet, magyarul irandó a „válasz” című rovat megfelelő sorába. A számlálás mindenütt 1891. január 1-je és 10-ike közt megkezdetvén, e határidő alatt a lapok betöltendők és a számlálás félbeszakítás nélkül be is fejezendő.

A december 31-ének éjféli órája előtt elhaltak, sem az ezen óra után szü-lötték számba nem veendő.

Az uton levők ott veendő számba, ahol a december 31-ike éjjelen megszá-llottak, vagy ahova január 1-én megér-keztek.

Az első rovatba az illetők vezeték-és keresztnév irandó; és pedig mind-azoké, kik 1890. december 31-ének éjfé-lét a lakásban töltötték, ugymint: a csalá-d vagy a háztartás feje, neje, gyerme-kei, unokái, a lakásban részt vevő roko-nok vagy más, habár fizetés mellett ott tartózkodó egyének; s

A második rovatba az illető egyén születési évének száma jegyeztetik.

A 3-ik rovatban szülőhelyül idege-neknél csak az állam és ország (Ausztria-belieknek a kerület is), belföldieknek pe-dig a megye és község neve teendő ki.

A 4. rovatban a honosság vezetendő be, idegeneknél ismét csak állam és or-szág (Ausztriabelieknek a kerület is), bel-földieknek megye és község szerint.

Mindenki az iránt, hogy hová való illetőségű, külön megkérdendő s a ro-vat a nyert válaszhoz képest töltendő be. Ha valaki azt, hogy ő maga, családja vagy hozzátartozói hová valók? (vagy hol vannak otthon?) megmondani nem tudná, a rovatba az irandó, hogy ki nem deríthető.

Az 5-ik rovatban a lakó vallásánál (hitfelekezete) beirandó, vajjon római-, görög-, vagy ormény-katolikus, görög-, ormény-keleti egyházbeli; helvét hitval-lású vagy ágostai evangélikus; unitárius.

A 6-ik rovatba az illető anya-nyelve irandó be. Mindenki oly nyelvűnek irandó be, aminőnek vallja magát és ebbeli, há-tározottan teendő nyilatkozatára semmi-féle befolyást sem szabad a számláló ügynököknek gyakorolni.

A beszélni, koruknál fogva, még nem tudók után anyjuk nyelve irandó be.

A 7-ik rovatba a családi állapot be-irandó, a szerint tudniillik vajjon nőtlén, hajadon, nős, férjes, özvegy vagy törvé-nyesen elvált-e az illető?

A 8-ik rovatba az illetők főfoglak-ozása vagy keresete (hivatala) irandó tisz-tán és meghatározóan.

A 9-ik rovatba az illetők foglak-ozási-, munka vagy szolgálati-viszonya olyformán irandó, hogy ki kell mutatni az önálló egyéneket, vajjon t. i. az illető a kijelölt foglalkozásnál önállóan mint vállalkozó működik-e; vajjon mint tulaj-donos vagy haszonbérlet művel-e a föld-et, maga-e az illető kereskedelmi vagy ipari czégnak tulajdonosa vagy főnöke, satöbbi.

A kimutatott bármely szolgálati vi-szony mindegyikénél határozottan meg-nevezendő a kereseti ág, melynél az illető alkalmazva van, csakis az iparnál alkalm-a-zottaknak kell megnevezni az illető iparos-vállalatot vagy mestert, melynél vagy kinél alkalmazva vannak.

A 11-ik rovatba vezetendő igen vagy nem szócoka által kitüntető, vajjon irni és olvasni, csupán olvasni tud-e vagy épen egyiket sem tudja-e, az illető.

A 12-ik rovatba bejegyzendő, vajjon, az illető a főlvetelt napján (december 31-én) beteg volt-e, a nélkül, hogy a betegség megnevezetnének; kimutatván egyuttal, hogy betegsége mióta tart. Ha az illető

egyen. kiról a számláló-lap szól, mindkét szemére vak, siketnéma, elmebeteg vagy hülye, ugy ezen körülmény a számláló lap legaljára levő jegyzet rovatát an be-irandó.

— A királyné nevenapja, november 19-én reggel 10 órakor ünnepies mise lesz a minorita-atyák templomában, melyre a polgármester az összes hatóságokat és testületeket meghívta.

Az új tankerületi főigazgató. Kunz Elek, az aradi lyceum érdeműs igaz-gatója, ki a városi közügyekben is tevé-keny részt vett, a nagyváradi tankerület főigazgatójává nevezetett ki. A hivatalos lap tegnapi száma következőkben közli a kinevezést:

Vallás-és közoktatásügyi magyar mi-niszterem előterjesztésére: Petrovich Ferencz nagyváradi tankerületi főigazgá-tó — saját kérelmére — főigazgatói ál-lásából felmentvén, megengedem, hogy neki ez állásában kifejtett sikeres szolgálataért elismerésem nyilváníttassék. Egy-uttal Kunz Elek, az aradi főgymnázium és állami főreáliskola igazgatóját, nagyváradi tankerületi főigazgatóvá ne-vezem ki. Kelt Bécsben, 1890. évi októ-ber hó 25-én. Ferencz József, s. k. Gr. Csáky Albin, s. k.

A mily tisztán örülünk középisko-láink derek igazgatójának jól megér-de-melt előmenetelén, ép ugy sajnáljuk, hogy az aradi gymnasium és reáliskola beu-ne ügybuzgó és tapintatos főnökét veszíti. Sikert és szerencsét kívánunk a kiváló tanférfinak.

A kiállítási iroda nagy serénység-gel dolgozik már két hét óta a leszámo-lásokon. Tekintettel arra, miszerint a kiállítási finansziális kezelése sokféle ágazó forgalommal járt, valamint arra, hogy ezerkétszázal több féllé való leszámo-lással áll szemben a vállalat, ez nagy munka. Ma már annyira előrehaladtak a munkálatok, hogy az építkezési számlák, egy elenyésző csekély rész kivé-telével, kiegyenlítették; kifizették a sor-sjátéki nyeresémitárgyak is. Ezekért a kiállítás hátezer egy százötven forintot fizetett ki, tehát 7150 forinttal járult az iparosok és a háziiparral foglalkozó szeg-ény nép keresetéhez. A kiállítással való leszámlolás még folyamatban van, részint künnlevőségek, részint vasuti utánvételek be nem érkezése miatt. A felszerelvények értékesítésének nehéz feladata is a meg-oldás stadiumában van: a temesvári ki-állítás bizottsága elvben elfogadta az állványok és asztalok megvételét s leg-közlebb küldötték jönnék át az alku-megkötése végett. Legnagyobb részt a földmunkák ölik a kiállítás mérlegét; az a kétezer ötszáz forintba került feltöltési és területrendezési munka, melyre a mely telektömbön szükség volt, egyelőre holt befektetés. Remélni lehet azonban, hogy a város, mint a kiállítás helyét képezett telkek tulajdonosa, a telkeket kétségkívül értékesbevétké tett feltöltés ellenértékéül ki fogja szolgáltatni a kiállítás pénztárá-nak a kiállítás segélyül megszavazott kétezer forintot, mely tudvalevőleg eddig nem lett felvéve.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

— Munkások veszekedése. A buda-pesti munkások összekaptak a vértanu-szobor felett. A kisebb rész a „Népszava” című lapot látja újságban azt mondja, hogy minék képviseltek magukat a munká-sok az aradi 13 vértanu szobrának lele-pelésénél, hiszen azok a táborokok nem haltak meg a munkásokért, hanem igenis meghaltak a „magyar burzsoáziáért” (igy) nincs tehát a szobrok körül a munkások-nak semmi keresni valója. Ennek ellené-ben az „Asztalos” című munkáslap szó-lal fel, amely ugyan higgadtan van szer-kesztve, de már erre a „szemtelenégre” ő belőle is kitor a mérég és a másik részt „szamar”-nak és hazaárulónak nyil-vánítja. A „Népszava” olyan gyűlölevés, idegenből származott munkások lapja, a mely bizony csöppet se lelkesül a 13 vért-anuért, már csak azért is, mert azok magyarok voltak.

lajtonosa intézett hasonló kérvényt a főkapitányhoz, kimutatva, hogy kávéháza felemelkedett arról a nivóról, melylyel azelőtt bírt s a csinos berendezés folytán egészen más törzsvendégeket kapott s a záróra a csönd minden visszahelyeztetése nélkül felfüggeszhető az ő kávéházát il-letőleg is.

— Öngyilkosságról szóló hír érkezett tegnap Aradra Zomborból. E szerint Ga-lliczenstein N., Szelle József aradi ügyvéd volt segéde, ki Szellétől megszö-kött, Zomborban öngyilkosságot követett el. E hír még megerősítésre vár.

— Érczhang. Az aradi könyvnyom-dászok önk. osztályának dalköre tegnap este ének-szerenadót adott az általuk szerette tisztelt Réthy Lipót nyomdatu-lajdonos urnak, mint az aradi könyv-nyomdászok egylete tb. örökös elnöke-nek, nevésztéle alkalmából.

— Elcsipett tolvaj. A színházi rész-lámpákból mindig kilopja valaki a villy-gyertyákat. A rendőrség tegnap elcsipete Tóres József 15 éves, rovtól előleüti fiut, ki a gyertyákat lopogatta. A fiut át-adták a királyi bíróságnak.

— A mácsai falkavandor-társaság mai meeteje a kurticsi számalomnál lesz dél-előtt 11 órakor.

— Meghívás. Az „Aradi Tornagye-gyesület” ma este 6 órakor a lyceumi tornateremben házi ünnepélyt rendez, melyre az egyesület t. működő és pár-toló tagjai ezennel meghívotnak. Ezen ünnepélyt kizárólag csak egyesületi ta-gok és azoknak családtagjai tekinthetik meg. Az ünnepély lefolyása után Witt-mann Károly vendéglőjében társas va-csora rendeztetik. Tisztelettel kéretnek az egyesületi tagok, hogy pont 6 órakor megjelenni szükségesjenek, nehogy a ké-sőü jövetel által a gyakorlatokat megsza-varják. Kelt Aradon, 1890. évi novem-ber hó 15-ikén. Dr. Robitsch Agoston, elnök, Nagy Sándor, titkár-művezető.

— Az aradi iz. kihazasító-egylet két 200-200 frtyai kihazasítási hozományra ezennel pályázatot hirdet. Szegénysorsu, de az iz. hitközség bekebelezett tagjai-uk leányai illeto kérvényüket f. évi de-cember hó 15-ik napjáig az alulírott egyleti elnökhöz benyújthatják, hiteles bizonyítványt mellékelve: a) a megtört-élt eljegyzésről, b) az arának erkölcsi magaviseléséről és c) a vőlegény erköl-csiségéről, foglalkozásáról és illetőségé-ről. Kelt Aradon, 1890. november hó 14-én. Az

gyelmi eljárás megindítását kérelmezte, de a kir. ügyészségnek is megteremtette a szolgabíró ellen a büntető eljárást. A vármegye a fegyelmi eljárás megindítását a törvényszék ítéletétől tette függővé s így azt nem is indította meg. A büntető eljárást véget ért. Meghozta benne ítéletét a törvényszék mind a három fóruma. Így került a bizottság mai ülésében az ügy tárgyalásra. Előterjesztették az ítéleteket s mind a három ítélet külön-féleképen hangzik. Az első fórum, a kir. törvényszék Ivánka Pált 500 ft pénzbüntetésre ítélte, a kir. tábla teljesen felmentette a vád alól, a kuria pedig 300 ft-tal sújtotta. Bellaágh Imre tisztí főügyész véleménye szerint, a szolgabíró ellen a vármegye részéről külön fegyelmi vizsgálatot nem kell indítani, de hivatalát csak abban az esetben foglalhatja el, ha a pénzbírságot kifizeti, mert köztisztviselő nem állhat büntetés hatálya alatt. A közgazdasági bizottság azonban nem így vélekedett, mert Bossányi László orsz. képviselő s többek felszólalására kimondta, hogy Ivánka szolgabíró azonnal elfoglalhatja hivatalát s a pénzbírságot később is megfizetheti.

Megmérgezett királyi táblai bíró. Füzy Odón dr. királyi táblai bíró holttestét, kit állítólag a kicsérölt és mérges gyógyszer ölt meg, a rendőrség és a törvényszék képviselőinek jelenlétében ma délután boncolták fel a törvényszéki orvosi épületben. A boncolás iránt, jogászai és orvosi körökben tényleg oly nagy volt az érdeklődés, hogy több mint 350 orvos és jogász jelent meg a boncoláson, mely d. e. 9 óráig tartott. Az orvosok megállapították, hogy Füzy Odón dr. halálát nem a béluhurut idézte elő, melyben szenvedett, hanem agyszélhűdés, amit valószínűleg a „tinctura strophanti“ befecskendezése okozott. Ennek kiderítése végett, még vegyszeri vizsgálatot kell tartani, vajjon a „tinctura strophanti“ az egész testben felszívódott-e; mert csak ebben az esetben tekinthető a szélhűdés a „tinctura strophanti“ által előidézettnek. A törvényszék és a rendőrség képviselői abban a meggyőződésben vannak, hogy csakugyan a „tinctura strophanti“ okozta Füzy Odón dr. halálát és ezért a büntető vizsgálatot folytatni fogják. A további vizsgálat annál érdekesebb lesz, mert a „tinctura strophanti“ által történt mérgezésnek eddig nincs nyoma az orvosi irodalomban. A zambasi vidéken termő „strophantus hipidus“ növény nevét, melyből a tincturát csinálják, a vadak nyílait mérgezésre használják. De az elejtett vadat megsejlik és azért semmi bajuk sincs tőle. Csupán a seb helyét hasítják ki, mert az mérges. Tehát nehéz lesz annak kiderítése, vajjon ha a „tinctura strophanti“ az emberi testben felszívódik, okozhat-e agyhűdést, illetve halált. Ez a kérdés az orvosi tudományban előreláthatólag nagy vihart fog előidézni.

Rablógyilkosok a soroksári plébánián. Megdöbbentő esetről értesítenek Soroksárról. Csütörtök este tizenegy órakor Wagner soroksári plébános lakásába rablók hatoltak be és a plébános szakácsnéjét és szolgálóját meggyilkolták. A rablók azután a plébánosnak elkülönített lakosztályába akartak bejutni, hol Wagner már a meggyilkolt cselédek jalkiállítására fölébredve, hallgatta, amint a tettesek az ajtó fehéreték. Ekkor kiugrott az ágyából s minden erejéből segítségért kiáltott. A rémes hangok, melyek az alakok át az utózára hatottak, egyszerre talpra állították a község lakosságát s nagy rémületet keltek. Mindenki a plébánosnak a község közepén levő házához sietett, honnan a tettesek addigra elmenekültek. A város esetéről bővebb részleteket már nem tudhatunk meg. Wagner plébános gazdag ember hírében áll s ez vezethette a rablókát az ő házába. Hogy a tettesek vitték-e magukkal valamit, szintén nem tudni. A soroksári csendőrség mozgósítva van.

Lehurrogott debreczeni professzor. A debreczeni főiskola egy botrányos előadásról ad hírt a „Debreczen“ az első éves jogászoknak egy professzor a 48-49-iki eseményekről beszélt ilyenek: kijelentette, hogy a szabadságharczat helyesebben forradalomnak kellene nevezni, dicserő Windischgrätzet, gunyosan említtette, hogy „a magyar kormány 1849. elején Debreczenbe illant.“ A jobberőlmű fiatalság ezekre a beszédekre azzal felelt, hogy lehurrogatta, megbacszolta a professzort és lelkesen éltette Kossuth Lajost.

Dobra került uradalom. Szegeden ma délelőtt volt egy árverés, melynek eredményét — mint leveleznők távirata jelenti — többféle oknál fogva nagy érdeklődéssel várta az ottani közönség. Az egész uradalmat tütöttek dobra, a másik az volt, hogy a nevet, mely ehhez az uradalomhoz fűződött, úgy emlegették a szegediek, miut Szeged egyetlen nagybirtokos neves családjának a nevéét. Káráz Géza horgosi uradalmát adták el árverésen a rátáblázott adósságok miatt. Az uradalom kétezeröt száz hold, nagyrészt elsőrendű föld, egy tagban. Nagyszerűen rendezték be annak idején ezt az uradalmat. Volt benne például egy rész futóhomokos sivatag, ezt olajfával ültették be s most már hatalmas ezüstszínű erdő, mesterséges váromokkal. Az uradalom eddigi tulajdonosa, az 54 esztendő Káráz Géza, nem sokszor látta ezt a pompás földdarabot, nem is volt alkalma igazán megszeretni. Külföldön élt és ől mostan is, idehaza nem igen látták. Nevét sokszor emlegették az ötvösmű-kiallítás idejében, melyen az ő családjának kincsei nagy feltűnést keltek. Azt beszélték annak idején, hogy Káráz a nemzeti múzeumnak fogja ajánlani ezeket a kincseket, de ebből nem

lett semmi; elkelték azóta darabszámba a külföldön. Kilencz vevője akadt a mai árverésen a horgosi uradalomnak, közöttük Szápáry Géza gróf, Pallavicini örför, egy szegedi polgárból alakult konzorcium és Ujhelyi Lipót, hódmezővásárhelyi birtokos és budapesti háztulajdonos. A legutóbbi lett az árverésen a győztes: 415 ezer és egy forintért az övé lett a horgosi uradalom.

Színház.

„Az örmény.“

„Az örmény“ beütött. Amint én azt előre megjósoltam. A szerzősokkal közelebb áll lapunkhoz, semmint ítéletet mondani akarnék a darab fölött, csak egyszerűen konstatálom a történeteket. Mindenekelőtt: zsufolt ház. Nyilassy Mátyás jutalomjátéka óta még nem volt az idén ilyen ház, ugy a föld-szint, mint a páholyok, sőt az erkélyek és karzat is zsufolságig megett.

Már maga a nyitány nagy hatást keltett. Ez a kozmopolitikus és főmótvumaiában magyar-román zene zajos tetszést aratott. Barna Izso karnagyot, aki szerzte, háromszor kitapsolták.

A közönség feszülten várta a pernyáival dolgokat. Várakozásban nem is csalódott. Somló né, aki bájos Nasztázia volt, már megjelenésekor (pompás román jelmeze volt) zajos tapsot aratott. Román dalát a „Stii tu“ háromszor megismételték. Ha valamit szemére lehet vetni a szerzőnek, az csupán az, hogy Somló né asszony drámai szerepet játszott, mely ugyan kiváló személyesítőt talált Somló nében, de az ő ragyogó derűje, melylyel szerepet bearanyozta, hiányzott. Na, de erről a szerző nem tehet.

A vidámság ennek daczára pazarul képviselve van a darabban Nyilassy és Kövessy által. Nyilassy ugyan uem kelt azt a zajos hatást, mint máskor, de viszont megvan azaz érdeme, hogy ugyszólván minden szavát, minden mondatát meg kell nevetni. Annál zajosabb hatása van Kövessy pernyáival bankárjának. Ének-számait 3-4-szer ismételték meg; különösen hatott rimes-rimtelen kupléjával s azzal a jó ötlettel, midőn az öccséc hordozásával akarja kimutatni nem-zsidó voltát. Nyilassynek is volt azonban számos olyan tőről metszett mondanca, melyek fal-rengető kacajot okoztak.

A drámai elemet Somló né kívül nagyon szépen képviselte Szakács Andor (Kerebecz) és Dajka (Szegény Györgye), kinek szép énekét zajosan meg is tapsolták. A komoly szereplők közül dicserőtel kell megemlékeznünk Póchyról és Szilágyiról, ki Kedves reporter szerepében ugy ügyes forgolódásával, mint pompás valczerével zajosan megtapsoltattak.

Az epizód-alakok közül legnagyobb tetszést nyert Doroghy Laura énekeivel, Arányi Bella és Tárnokyi Gizella szép és ügyes játékaival, továbbá Rózsá Dezső, Tapolczai Dezső ügyes alakításaival és Erdélyi is. Általában minden szereplő igyekezett kitenni magáért. Somló né, mint rendező, a szép és mozgalmal kékért, a kiválóan ügyes rendezésért külön is fel kell említenünk, nem felede az el, hogy a rendezőbizottsági elnök szerepében tipikus alakot mutatott be.

Most átérthetünk a szerzőre. A szerencsés expozíció, az első felvonás után négy szer hívták őt a lámpák elé és a zenekarból egy vörös szallagos babérok-szort nyújtottak át neki a közönség viharos tapsai között. Szerző egyszer az első felvonás szereplőivel, aztán mindig Somló néval jelent meg. Minden felvonás után tüntető-rokonszenv tárgya volt a szerző. Aradi direktor folyton derülten mosolygott, s ez a mosolygás azt mondja a szerzőnek, hogy az Örmény kaszadab lesz.

Amit még mondhatunk, csak az, hogy az „örült“ zsidó szöveget ki kell venni, először, mert rontja az összhangot, másodsor, mert a közönség nagyrésze nem érti. Szerzőnek annyi egészséges ötlete van a darabban, hogy tud őt ahelyett valami más jót odatenni.

Láncz-Hornyák Viktor.

A „Szerlem bolondjai“ francia színmű, mely ma, szombaton kerül előadásra, egyike a legszebb társalgási daraboknak, mely elejétől végig lekötöti a közönség figyelmét hatásos jelenetei és érdekes meséivel. — A színtársulat elsőrendű tagjai mindenképpen jó szerepe van benne, különösen Tárnokyi Gizella, Angyal Ilus, Arányi Bella és Havas Arankának; ritkán van egy társulatnál annyi elsőrendű tehetség, hogy ezt a darabot jól ki lehetne osztani a nagyszámú elsőrendű szerepeivel: Aradon rég nem adatott s így érdekes előadás várható ma este.

Jutalomjáték. A jövő héten ismét csak egy jutalomjáték lesz és ezt a nagy a Ilus kapja, aki erre az alkalomra

„Dóra“ francia drámát választotta. — S-V adn a y Vilma jutalomjátéka decemberre halasztatott.

Törvényszék.

A temesvári lottóper. A lottóper csütörtöki tárgyalásán felolvastatt az orvosi vélemény, mely Szobovicsot teljesen egészségesnek mondja. Kihallgatták Fried Fanni, budapesti varrónét, ki tavaly júliusban az osztrák-magyar vasuti pályaudvaron két ember beszélgetését hallgatta. Az egyik, kinek leírása Joanovicra vall, igaztoltan mondta, hogy felmegy Bécsbe osztzkodni. Ha nem ér célt, feljelentést tesz. Eötvösnek, Felletár és Lengyel vegyi szakértőkhöz indítványozott kérdéseit a törvényszék elveti. Adám, volt fogház-felügyelő Eötvöshöz intézett leveléről lakás-történt kihallgatásakor ismétli a sötét tokoknak reá nézve váratlan feltűnését. Eötvös indítványozza, hogy a törvényszék menjen Adám lakására és ott hallgassa ki. Az indítvány elvetették, csupán Adám meghittetésére küldetik ki Madzsár bíró. A tárgyalás folytatása hétfőn lesz, amikor a védbeszéd is várható.

Csarnok.

A tüdővész gyógyítása.

Szakács még nem főzött olyan híres kotyvadékok, minőt a németek nagy „szakácsa“ Koch tanár főzött. Altalában a németek buzgólkodtak legjobbat a tüdővész gyógyítása körül és már régen kiküldtek egy bizottságot a Ganges szent vizéhez, honnan a bajt eredni hiszik.

Koch tanárhoz Európa minden részéből érkeznek már betegek, akik az új gyógyítási mód áldásában akarnak részesülni. Egy bécsi orvos tegnap táviratilag bejelentette Kochnak, hogy Ischlben van egy beteg, akit szeretne Berlinbe vinni. A válasz ugy hangzott, hogy a beteg induljon azonnal. Ennek következtében az említett bécsi orvos rögtön Ischlbe utazott, hogy a beteget Berlinbe kísérje. Egyelőre nincs is más módja annak, hogy valaki a Koch-féle gyógyítomódnak alávesse magát, mint az, ha Berlinbe utazik. De ez remélhetőleg nem fog sokáig tartani, mert ha a nagy titok nyilvánosságra kerül, akkor minden orvos végezheti majd a beoltást, sőt olyan orvosok, akik a bakteriologias alapon foglalkoznak, maguk is készíthetik az oltóanyagot.

Természetes dolog azonban, hogy a Koch által készített anyagnak még sokáig meg lesznek a maga előnye, minthogy azok, kik előállítják, már nagy gyakorlatossággal rendelkeznek ezen a tén. Koch oly módon készül közzétenni az eljárására vonatkozó utasításokat, hogy mi abból minden orvos megértheti, hogy mi a teendője. Az a terv, hogy Koch maga fogja az orvosokat az eljárásban oktatni, nehezen lesz megoldható, mert a hírneves tanár nagyon elfoglalja az oltóanyag előállítására, meg a további kutatás. Az előadásokat ennél fogva alkalmasint Cornet dr. tartja. Cornet dr. a klinikán állandóan fogja gyógyítani a betegeket. Klinikája már is tele van tüdővészess emberekkel, s most rendeznek be egy másik, magánklinikát, ahol szintén csak tüdőbajosokat fognak gyógyítani. Szakértőtelékek, akik a Koch-féle gyógyítomó eredményes voltáról meggyőződést szerettek, el vannak ragadtatva a siker által. Koch most már azzal foglalkozik, hogy módszerét a difteritiszre meg a szifiliss betegségek gyógyítására is alkalmassá tegye. Az orvosok teljesen biznak is abban, hogy a kísérletek sikerülnek fognak.

A német császár rendkívül érdeklődik minden iránt, amit a tudós orvos, mint sikert felmutathat, s meghagyja Goszler közoktatásügyi miniszternek, hogy minden kérelmezhető módon könnyítse meg a tanár munkálatait. — Koch-féle módszer egyik csudálatosság, hogy mint már említettük, tökéletesen teszi a diagnózist. Ha bizonytalan az, hogy tuberkulózisban szenved-e a beteg vagy nem, az első belévelés után öt-hat óra múlva egész határozottsággal meg lehet állapítani az igazságot. Egy ilyen eset elő is fordult a klinikán, ahol egy állítólagos szimuláns a belévelés után oly tünetek mutatkoztak, melyből bizonyosság vált, hogy a szegény ember csakugyan szenved tuberkulózisban. A „General Anzeiger“ újságja, hogy Vilmos császár Kochnak két millió márkát bocsát rendelkezésére. Ennek az összegnek a fele a Koché, a másik felén pedig egy állami intézetet kell neki berendezni, amelyben az oltóanyag előállításával foglalkoznak.

Högyes a gyógymódra vonatkozólag ezeket mondta: „Koch vizsgálatainak eredményeiről szakszerűleg még semmit sem tudunk. Ötöle magától e tárgyban még több nem jött napfényre, mint a mennyt a berlini orvosi kongresszuson közt, hogy t. i. neki sikerült egy módszert felfedezni, melynek segítségével tengeri malacoknál meglehet a gümőkór fertőzést (mit gümöbacillusok mesterséges bevitelével lehet ezen állatoknál előidézni) kifejlesztésében állítani. De hogy mi az a módszer, arról nem nyilatkozott, csak annyit mondott, hogy az emberi gümőkórban is megfogja kísérleti és csak szótosan fogja vizsgálatának módszerét és eredményét közzé tenni. Többet a dolog lényegéről a berlini szaklapok sem tudnak. Csak azt tudják, hogy Koch e kísérletek emberekben most végi és egész idejét e kísérletekre szenteli. A kérdés ilyen állása mellett szakszerűleg ma még nem lehet a dologhoz hozzájárulni. Ha ehhez még hozzá teszünk azt, hogy a francziák már három éve nagy hűvel tanulmányozták a gümőkór kérdését (1888-ban Párisban e tárgyban nemzetközi kongresszust tartottak), hogy Granher a párisi orvosi fakultás tanára Martinna pár év óta tesz védőoltó kísérleteket állatokon és si-

kerrel a gümőkór gyógyítására, mint a folyó évi augusztus 18-án az „Academie des sciences“ ülésén előadta: elmondta mindazt, amit e kérdésvől szakszerűleg mondani lehet. Hogy a berlini napi lapok híreiből mennyi a való, mennyi nem, mit ezekről az ottani szaklapok nem tudósítanak, természetesen semmit sem lehet pozitíve mondani. Kochnak mint tudományos buvárnak multja kétségben kívül olyan, hogy a kísérleteihez a legnagyobb várakozásokat fűzhetjük.

A német napi sajtó azonban azt a benyomást teszi a nyugodt szemlére, hogy az másolni igyekszik azt a nagy hűböt előre, mielőtt még valami bizonyost tudna Koch vizsgálatainak értékéről. — amit a francia sajtó Pasteur vezettség-ellenes győzmódjának közzéttele és megismertetése után postfosta de pozitív alapon annak idején e nagy felfedezés érdekében megindított. Berlinből jelentik, hogy Koch az orvos-egyetemen, nem mint eleinte híresztelték e hó 26-án, hanem valószínűleg jövő szeptember 19-én fog előadást tartani új győzmódjáról. Értekezését azonnal kinyomatják a „Klinische Wochenschrift“-ben. Az előadásához jegyeket bocsátanak ki, a melyekre azonban csak orvosok tarthatnak igényt. Kochot az orvos-egylet disztagjává fogja választani. A Charité kórház közelében állami kórházat fognak építeni, a melyhez a pénzügyminiszter már megadta a szükséges anyagi segélyt.

Közgazdaság.

Termény-üzleti hetiszemle.

(Saját tudósítónktól.)

Arad, november 14.

A lefolyt hét terményüzlete igen szűk keretben folyt le, kevés a tételekbeni kínálat; malmok, szeszgyárosok, üzerek, a legjobb vételkdv mellett, ár hiányában csak egészen kicsiny mértékben dolgozhattak. — A korlátozott iorgalom minden gabonaméure nézve élénk keresletet, szilárd árrányzatot teremtett. Van szükséglet, és volna vevő — ha az eladók kevésbé tartózkodók volnának. — A hét zár-árrányzata igen szilárd.

Buza. A heti-vásárokon magasan véve 2500 méterháza volt behozva, tételekben 3000-4000 minnásáig számítható a forgalom, gyorsan elkel minden készlet, miúgyes és súly szerint 7 ft 30 7 ft 50 krig 100 kilónként.

Rozs jó kereslet, csekély készlet, gyenge forgalom, jegyzetett méterháza 630-640 krig.

Arpa szintugy jegyzetett 610-620 krig.

Zab szintugy jegyzetett 650-660 krig.

Kukoricza. Ezen cikk legérezhetőbben hiányzik; a piacokon és egyes vagon-rakományokban eladtak 2500-3000 méterháza 60 krig árban méterházaunként, Zer-árrányzat emelkedő.

Borzület. Kevés forgalom, árak erősen tartva; jegyzetett:

Idői jó fehér hegyi bor 13-15 frtig hektolitronként hordó nélkül.

Szeszület. Igen élénk vásárlás az export s a belföldi fogyasztás részére szilárd árrányzat mellett a hét végével jegyzetett:

Kivételre finomított részére 17 forint fogyasztási adó nélkül. Belföldi fogyasztás részére nagyban 52 ft 50 krig. 35 ft fogyasztási adóval. Belföldi fogyasztás részére kicsinyben 53 ft, 35 ft fogyasztási adóval pro 100 liter százalékonként hordó nélkül.

Vegyes közlemények.

Legolcsóbb és leggyorsabb utazás Budapestről Olaszországba. A Fiume és Ancona közt fenálló rendszeres gőzhajózási összeköttetés folytán a leggyorsabb és legolcsóbb ut Budapestről Olaszországba, főképp pedig Rómába, Nápolyba stb. a m. kir. államasutak budapest-fiumei vonalán át vezet. Fiuméből a minden kényelemmel berendezett gőzhajó folyó évi november hó 1-től kezdve a 7 órakor este oda érkező budapesti vonathoz való csatlakozásban hetenkint egyszer s pedig minden vasárnap este 7 és fél órakor indul Anconába, ahol hétfőn 7 órakor reggel érkezik. Visszatulás Anconából minden kedden este 8 és fél órakor, érkezés Fiuméba szeptember 8 órakor reggel, a 9 óra 40 perczok reggel Budapestre közlekedő vonathoz való csatlakozásban; a menetidő Fiumétől Anconáig tehát csak mintegy 11 órá ves igénybe. Ezen utirányra közvetlen menetjegyek adatnak ki Budapestről Anconára és viszont, melyek árai a következők: gyorsvonatnál I. oszt. 14 ft 60 kr, II. oszt. 12 ft, személyvonatnál I. oszt. 13 ft, II. oszt. 10 ft 80 kr, III. oszt. 7 ft. Az I és II. oszt. jegyek hajón az I., a III. osztályuk pedig hajón a II. helyre érvényesek. A hajón 50 kgm. podgyász szabadsúly engedélyeztetik és az esetleges többsúlyt minden megkezdett 10 kgm. után 50 kr. számítatik. A közvetlen menetjegyek ugy a magyar királyi államasutak budapesti pályaudvarán és nagyobb állomásain, valamint annak Budapestben, Bécsben, Belgrádban és a vidéken létesített menetjegy-irodában, nem különben a Cook-féle budapesti utazási irodában válthatók, hol a kívánt egyéb felvilágosítások is készséggel megadatnak. Az Olaszországba utazó közönség még figyelmeztetik, hogy az említett utirányon át Budapestről Rómába: gyorsvonatnál I. oszt. 29 ft 60 kr., II. oszt. 22 ft 50 kr., személyvonatnál I. oszt. 28 ft, II. oszt. 21 ft 30 kr., III. oszt. 13 ft 80 kr., Nápolyba pedig gyorsvonatnál I. osztály 42 ft 80 kr, II. osztály 31 ft 80 kr, személyvonatnál I. osztály 41 ft 80 kr, II. osztály 30 ft 60 kr, III. osztályon 19 ft 70 kr. lehet utazni.

Megváltoztatott név. A boba-jános-ház-sümegei helyiérdékű vasut Góganfa-Gyömör állomásának neve, kereskedelemlényi magy. kir. miniszter ur ő nagyméltóságának rendelkezésére „Zala-Góganfa“ra változtatott.

A bécsi kiállítás deficijtje. A kiállítási bizottság tegnapi ülésében állította össze a kiállítás mérlegét. Ebből kitűnik, hogy a kiadások 941.331 frtot, a bevételek pedig 834.877 frtot tesznek; a deficijt tehát 106.454 forint. Most csak az a kérdés, hogy ki felel a deficijtért, mert igaz ugyan, hogy a kormány garanciát vállalt erre nézve, de csak abban az esetben, ha a bevételek nem haladnák meg a 400.000 forintot. Így tehát eddig még nincs gazdája a deficijtnek.

Budapesti gabonatózsde.

November 14.

Amerika $\frac{1}{2}$ centtel magasabb, gyenge kínálat. Véltekdy jó, szilárd árrányzat. 19.000 méterháza forgalom. Árak erősen tartva.

Tavaszi buza 8.13-14; kukoricza 6.28-6.29; zab 7.37-7.39; 1891. évi repeze 13.70-80.

Szeszület.

November 14.

B. Szesz: Készítve nagyban 52.50; kicsinyben 53.—; hordó nélkül, per 100 l. %, beleértve 5 ft fogyasztási adót.

Hivatalos árfolyamok

a budapesti áru-és értéktőzsdén.

Budapest, 1890 november 14.

Magyar aranyárúradék 4%	102.30
„ papírárúradék 5%	99.60
„ vasuti kölcsön	—
„ keleti vasuti államkötvény, I. kibor. .. .	—
„ .. . . . II.	—
„ .. . . . III.	110.—
„ föltelhermentési kötvény	—
„ .. . . . árártékekkel	—
Temes-bánati föltelhermentési kötvény .. .	—
„ .. . . . föltelherment. kötv. zártlétszákkal .. .	—
Erdélyi föltelhermentési kötvény	—
Horvát-szlavon föltelhermentési kötvény .. .	104.—
Magyar szőlőültetvényi kötvény	—
„ nyerevényorszorigy-kölcsön	138.—
Tiszszabályozási és szegedi sorjegy	127.—
„ .. . . . aranyban	88.50
„ .. . . . aranyban	88.75
1890-iki államasorszorigy	137.—
Osztrák-magyar bankrészevény	985.—
Magyar hitelbank-részevény	349.—
Osztrák hitelintézet-részevény	304.30
„	—
„	—
„	—
„	—
„	5.45
20 frankos arany (Napoleon'd'or)	9.11
Német birodalmi márká	56.60
London	115.59
20 márkás arany	132.—

Aradvárosi	színház.
Fvadhérlét	Havibérlét
47. szám	13 szám.

Szombat, 1890. november 15-én:

Szerlem bolondjai.

Francia színmű 4 felvonásban. Írta: Barriere és Thiboust. Franciaiból fordította: Felek Miklós.

SZEMÉLYEK:

Fugières André	Szilágyi
Guibert Jakob	Bács.
Limours György	Szakács
Colves Richard	Péchy
Mozzary, herceg	Somló
Hyppolite, Guibert unokaöccse	Palotai
Vervela, marquis	Szepesi
Francheterre Honri	Tapolczai
Puitjallon	Róza
Dominique	Czakó
Szolja	Kassay
Pazzi Paula	Angyal Ilus
Rozzoff Éva	Havas Aranka
Hélén	Gondáné
Mimoles bróné	Arányi Bella
Limours Mari	Tárnoki G.
Madriane	Szabó Mária
Szobalány	Konrad Irén

Kezdete, 7 vége 10 órakor.

HELYÁRAK:

Kettős nagypáholy, földszinten vagy az első emeleten	7 ft — kr.
Páholy, földszinten vagy első emeleten .. .	4 „ 50 „
Kettős nagypáholy, második emeleten .. .	5 „ —
Páholy, második emeleten	3 „ —
Támlaszék (földszinten) az 1-ös és 2-ik sorban	1 „ 20 „
Támlaszék (földszinten) a 3-ik, 4-ik és 5-ik sorban	1 „ —
Támlaszék (földszinten) a 6, 7, 8, 9, 10 és 11-ik sorban	1 „ 80 „
Szűlle (első emeleten) első sorban	1 „ 20 „
Szűlle (első emeleten) 2. és 3-ik sorban .. .	1 „ —
Szűlle (első emeleten) 4, 5, 6-ik sorban .. .	1 „ 70 „
Erkélyülés (2-ik emeleten) 1-ös sorban .. .	80 „
Erkélyülés (2-ik emeleten) 2, 3. sorban .. .	60 „
Erkélyülés (2-ik emeleten) 4, 5. sorban .. .	50 „
Zártzék (3-ik emeleten) 1. sor közepén .. .	50 „
Zártzék (3-ik emeleten) középen többi sor és oldalt minden sorban	40 „
Karzatülés, középen az első sorban	30 „
Karzatülés, középen a többi sorban és oldalt	20 „

Felölös szerkesztő: **Vásárhelyi Béla.**

Nyilttér.

Med univ. Dr. Issekutz László

a budapesti egyetem V. 1-30 tanársége, k. egészségtanára,

folyó hó 17-én kezdi meg rendelését

Andrássy-tér 17. sz. I. em. alatt (Reck ház)

d. u. 2-4 óra között.

749-3-3.

E rovat vltást közlötékért eem vállal felelősséget a szörk.

VASUTI VONATOK MENETRENDJE.

Aradról-Budapestre.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvonat	Személy-vonat	Vegy.-vonat	Vegy.-vonat
Arad indul	12.10 d. u.	7.45 reg.	9.05 este	6.46 reg.	5.22 d. u.
Kurtics	12.37 "	8.10 "	9.36 "	7.25 "	6.03 este
Csaba	1.54 "	9.14 "	11.05 éjjel	8.51 d. e.	7.51 "
Szolnok	4.47 "	11.51 "	2.25 reg.	érkezik	érkezik
Budapest érkezik	7.45 este	1.55 d. u.	5.50 "	—	—
Bécs d. e. t. u.	6.05 reg.	7. — este	1.40 d. u.	—	—

Budapestről-Aradra.

Állomások	Személy-vonat	Gyorsvonat	Személy-vonat	Vegy.-vonat	Vegy.-vonat
Bécs d. e. t. u. indul	11. — éjjel	8. — reg.	3.25 d. u.	—	—
Budapest	8.15 reg.	2. — d. u.	9.40 este	—	—
Szolnok	11.16 d. e.	4.20 "	1.02 éjjel	—	—
Csaba	2.18 d. u.	6.47 este	3.55 reg.	4.40 reg.	4.03 d. u.
Kurtics	3.23 "	7.46 "	5.01 "	6.11 "	6.12 este
Arad érkezik	8.50 "	8.10 "	5.27 "	6.45 "	6.45 "

Aradról-Gyfehérvárra és vissza.

Állomások	Személy-vonat	Személy-vonat	Vegy.-vonat	Állomások	Személy-vonat	Személy-vonat	Vegy.-vonat
Arad ind.	4.10 du.	5.50 reg.	2.20 du.	Predélt ind.	9.12 éj.	9.12 éj.	—
Győrök	4.46 "	6.28 "	3.05 "	Borsos	10.32 "	4. — reg.	—
Paulia	4.58 "	6.34 "	3.22 "	Kolozsvár	11.02 "	8.30 d.	—
Radna	5.16 "	6.52 "	3.39 "	Tóris	12.59 d. u.	—	—
Soborsin	6.33 "	8.20 d. e.	érk.	Gyulafehérv.	5.27 "	1.31 "	—
M-Illye	7.38 este	9.32 "	—	Piski	7.10 "	3.37 "	—
Déva	8.14 "	10.18 "	—	Déva	7.26 "	3.53 "	—
Piski	8.43 "	10.44 "	—	Maros-Illye	8.10 "	4.43 "	—
Gyfehv. ér.	10.10 éj.	12.19 d. u.	—	Soborsin	9.17 d. e.	—	—
Tóris	10.44 "	12.58 "	—	Radna	10.38 "	7.36 este	5.49 r.
Kolozsvár	11.53 reg.	—	—	Paulis	10.51 "	6.06 "	—
Brassó	5.20 "	10.31 éj.	—	Győrök	11.03 "	8.03 "	6.24 "
Predélt	6.46 "	6.45 reg.	—	Arad érkezik	11.38 "	8.38 "	7.66 "

Aradról-Temesvárra és vissza.

Állomások	Vegy.-vonat	Vegy.-vonat	Személy-vonat	Állomások	Vegy.-vonat	Vegy.-vonat	Személy-vonat
Arad indul	6.41 reg.	12.20 d. u.	9.10 e.	Temesvár ind.	3.25 este	12.53 d. u.	5.30 r.
Uj-Arad	7.19 "	12.44 "	9.22 "	Arad	4.40 d. u.	1.59 "	6.17 "
Németság	7.31 "	1.39 "	9.41 "	Vinga	7.04 "	2.26 "	6.35 "
Vinga	7.58 "	1.37 "	10.01 "	Németság	7.25 "	2.43 "	6.51 "
Orczifalva	8.14 "	1.54 "	10.14 "	Uj-Arad	7.59 "	3.16 "	7.09 "
Temesvár	9.08 "	2.53 "	10.58 "	Arad érkezik	8.15 "	3.30 "	7.23 "

Aradról-Szegedre és vissza.

Állomások	Gyors v.	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Gyors v.	Szem. v.	Vegy. v.
Arad ind.	6.50 reg.	4. — d. u.	—	Bécs ind.	8.25 d. e.	9. — d. e.	10. éj.
Szt.-Tamás	7.12 "	4.25 "	—	Budapest	1.40 d. u.	7. — este	7.45 reg.
Pécska	7.26 "	4.42 "	—	Szabadka	2.35 "	7.40 "	9.51 d. e.
Battonya	7.49 "	5.11 "	—	Szeged	3.10 "	8. — reg.	2. — d. u.
Tompa	7.59 "	5.21 "	—	Szörög	3.57 "	8.16 "	2.32 "
Pereg	8.07 "	5.31 "	4.32 reg.	K-Zombor	4.53 "	8. —	3.20 "
M-hegyes	8.29 "	6.06 "	4.56 "	Makó	6.10 "	4.40 "	4. —
Cs.-Palota	8.47 "	6.27 "	5.27 "	Apátfalva	6.27 "	4.58 "	4.25 "
Nagylak	9.01 "	6.50 "	5.55 "	Nagylak	6.45 "	5.29 "	4.52 "
Apátfalva	9.19 "	7.19 "	6.50 "	Cs.-Palota	6.59 "	5.38 "	5.14 "
Makó	9.37 "	7.50 "	7.08 "	M-hegyes	7.24 "	6.20 "	5.39 "
K-Zombor	9.49 "	8.08 "	8. —	Pereg	7.34 "	6.34 "	—
Szörög	10.20 "	8.48 "	8.15 "	Tompa	7.42 "	6.44 "	—
Szeged érkezik	10.30 d. e.	9. — este	—	Battonya	7.53 "	6.58 "	—
Szabadka	1.20 d. u.	—	—	Pécska	8.16 "	7.29 "	—
Budapest	2.19 "	7.20 reg.	—	Szt.-Tamás	8.28 "	7.44 "	—
Bécs	8.54 este	12.35 d. u.	—	Arad érkezik	8. — este	8.10 "	—

Mezőhegyesről-Kétegyháza és vissza.

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Mezőhegyes indul	8.35 reg.	7.30 este	Budapest indul	9.40 este	8.15 reg.
Kamarásmajor	8.48 "	7.41 "	Kétegyháza	4.35 reg.	3.05 d. u.
Kovácskő	9.15 "	8.06 "	Bánkut	5.52 "	3.26 "
Bánhegyes	9.38 "	8.28 "	M-Bodzás	5.04 "	3.45 "
M-Bodzás	10. — "	8.49 "	Bánhegyes	5.20 "	4.06 "
Bánkut	10.15 "	9.03 "	Kovácskő	5.6 "	4.30 "
Kétegyháza érkezik	10.35 "	9.20 "	Kamarásmajor	5.8 "	4.53 "
Budapest	7.45 "	6.50 reg.	Mezőhegyes érkezik	6.10 "	5.05 "

Aradról-Gurahonczra és vissza.

Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.	Állomások	Gyorsv.	Szem. v.	Vegy. v.
Budapest ind.	8.15 d. e.	4.40 este	—	Gurahoncz ind.	4.20 reg.	3.20 d. u.	12.30 d. u.
Arad	4.40 d. u.	6.30 reg.	3. — reg.	Almás-Alecsil	4.39 "	3.41 "	12.54 "
Ótvenes	4.57 "	6. — "	3.45 "	Borosb.-B.	5.36 "	4.41 "	1.11 "
Zimánd	5.05 "	7.02 "	3.40 "	Ropszeg-Bédl	5.35 "	4.41 "	2.11 "
Uj-Szt-Anna	5.34 "	7.40 "	4.20 "	Bokszeg-Bédl	5.46 "	4.54 "	2.30 "
Kerek	5.42 "	7.48 "	4.30 "	Borosjenő	6.11 "	5.26 "	3.10 "
Világos	5.58 "	8.04 "	4.55 "	Apatelek	6.23 "	5.40 "	3.27 "
M-Magyarád	6.07 "	8.13 "	5.05 "	T-Kurtakér	6.38 "	5.59 "	3.32 "
Pankota	6.24 "	8.30 "	5.30 "	Pankota	7.04 "	6.35 "	4.45 "
T-Kurtakér	6.45 "	8.53 "	6.04 "	M-Magyarád	7.12 "	6.44 "	4.45 "
Apatelek	6.57 "	9.08 "	6.21 "	Világos	7.20 "	6.54 "	5. —
Borosjenő	7.08 "	9.22 "	6.55 "	Kerek	7.32 "	7.12 "	5.20 "
Bokszeg-Bédl	7.31 "	9.49 "	7.30 "	Uj-Szt-Anna	7.45 "	7.30 "	5.40 "
Ropszeg	7.43 "	10.01 "	7.44 "	Zimánd	8.05 "	7.53 "	6.10 "
Borosb.-B.	8.03 "	10.24 d. e.	8.20 d. e.	Ótvenes	8.13 "	8.02 "	6.20 "
Almás-Alecsil	8.29 este	10.52 "	8.56 "	Arad érkezik	8.30 "	8.21 este	6.45 "
Gurahoncz érkezik	8.45 "	11.10 "	9.20 "	Budapest	7.45 este	5.50 reg.	—

Uj-Szt-Annáról-Kétegyháza és vissza.

Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.	Vegy. v.
Uj-Szt-Anna indul	8. — reg.	6. — este	Budapest indul	9.40 este	8.15 reg.
Simánd	8.31 "	6.29 "	Kétegyháza	4.45 reg.	3. — d. u.
Kisjenő-Erdőhegy	9.06 "	7. — "	Elek	5.05 "	3.70 "
Sikló	9.37 "	7.27 "	Ottlaka	5.18 "	3.81 "
Ottlaka	9.51 "	7.39 "	Sikló	5.33 "	4.43 "
Elek	10.7 "	7.55 "	Kisjenő-Erdőhegy	6.15 "	4.20 "
Kétegyháza érkezik	10.22 "	8.10 "	Simánd	6.41 "	4.47 "
Budapest	7.45 este	5.59 reg.	Uj-Szt-Anna érkezik	7.10 "	5.15 "

Borosjenőről-Csermő és vissza.

Állomások	Vegy. v.	Állomások	Vegy. v.
Arad indul	8.30 reg.	Csermő indul	4.0 d. u.
Borosjenő érkezik	9.30 "	Borosjenő érkezik	5.10 "
Csermő	10.30 "	Arad	8.23 este

Hirdetmény.

A nagyméltóságú m. kir. Belügyminiszterium 61369 | 889 II. sz. a. kelt intézményével jóvá hagyott 12767 | 403 884. sz. szabályrendelet alapján minden ház és telek tulajdonos felhívatik, hogy közzétett vagy aszfalttal el nem látott utcákban házuk és telki előtt a gyalog járó f. évi november 30-ig terjedő idő alatt 1 és fél méter szélességben és 15 cm mértékben homok réteggel akként borítsa be, hogy a ház vezető árok vagy folyóka fele 5 cm mértékben eséssel bírjon. Ha a gyalog járó 1 és fél méternél keskenyebb lenne, akkor az egészben fenntartott módosítást szerinti homok réteggel borítandó.

Kötelesek a ház és telek tulajdonosok a gyalog járók mellett elvonuló vízvezető árok telkük és házuk utcai színvonalának hosszában a mérnöki hivatal által előírt utasítás és méretek szerint megadni, azt tisztán tartani, nem különben kötelesek ezen vízvezető árokokon keresztül telkük kocsi lejárati hidat építtetni és jó karban tartani.

Kik ezen rendelkezést meg nem tartják, illetve megszegik kihágást követnek el, és a városi szegény alap javára 2 főtól 25 főtig terjedhető pénzbüntetéssel behajtásnak eszünk 12 órától 3 napig terjedhető bezárással fognak büntetett.

Ezen büntetésen felül az elmulasztott munkák az illető ház vagy telek tulajdonosok terhére hatóságilag fognak eszközöltetni.

Aradon, 1890 október hó 31-én.

Sarlot Domokos, főkapitány.

Arverési hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke a városi levéltárból kielejtendő iratok eladása iránt folyó év nov. hó 17-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár métermázsánként 12 frt.

A vételár készpénzben azonnal kifizetendő.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1890 évi november hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta: Kádas Kálmán, aljegyző.

M. kir. államvasutak üzemeltetése Aradon.

24097. szám. 750-2-3

Hirdetmény.

A n. é. közönség tudomására hozzuk, hogy pusztatény-kun-szt.-mártoni helyi érdekű vasuton Kengyel és Martfü állomás közt levő 2. számú őrháznál létesített

Baghi major

feltételes megállóhelyen 1890. évi november hó 15-étől kezdve fent megnevezett vonalon közlekedő személyszállító vonatok utasok fel vagy leszállás céljaira feltételes meg fognak állni.

Az indulási idő alábbi kimutatásban látható:

Kengyel felé	3511 3513	Martfü felé	3512 3514
	vegy. v.	vegy. v.	
	III/IIIoszt.	III/IIIoszt.	

Baghi major 2. sz. órh. fmh. 2:51 8:14 Baghi major 2. sz. órh. fmh. 1:19 5:21

Az indulás a budapesti idő szerint van ki-tüntetve.

A vastagabb számokkal írott indulási idő este 6 órától reggeli 5 óra 59 percig terjedő éjjeli időt jelzi.

Aradon, 1890. évi november hó 11-én.

Az üzemeltetés.

Utányom. nem dij.

Arverési hirdetmény.

Arad szab. kir. város gazdasági széke a Birkás dűlölési lövőtér és italmérségi fog gyakorlásának 1891 január 1-től egy vagy több évre bérbeadás iránt folyó év november hó 17-én d. e. 10 órakor árverést tart.

Kikiáltási ár egy évre 100 frt.

Bánompénzüli letendő a kikiáltási ár 10 százaléka készpénzben.

Az árverésben részt lehet venni szóbeli és írásbeli ajánlatokkal.

Az írásbeli ajánlatok lezártan a szóbeli árverés megkezdése előtt nyújtandók ke, s csak akkor vétetnek figyelembe, ha azokhoz a bánompénz mellékelve van, s ha az ajánlatot tevő kijelenti, hogy az árverési feltételeket ismeri és elfogadja.

Az árverési feltételek a gazdasági tanácsnok urnál az árverést megelőzőleg is megtekinthetők.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1890. évi november hó 10 tartott üléséből.

Kiadta: Kádas Kálmán, aljegyző.

Hirdetmény.

Arad sz. kir. város gazdasági széke ezennel közhírré teszi, hogy a városi szin és bérház déli oldalán két emeleti lakás és egy ugyanazon oldalon egy bolt-helyiség minden órán kiadó.

Béreni szándékozók felhívattak hogy ajánlatukat a gazd. szék elnöke Parecz István tanácsnok urhoz nyujtsák be.

Arad sz. kir. város gazdasági széke 1890. évi november hó 10-én tartott üléséből.

Kiadta: Kádas Kálmán, aljegyző.

Nyomatott az „Aradi nyomdátársaság” nyomdájában.

170.556 szám | 1890.

751 1-1

Arverési hirdetmény.

Alulírott kiküldött végrehajtó az 1881. évi LX. t. cz. 102. §-a értelmében ezennel közhírré teszi, hogy a battonyai kir. járásbírószág 275.2574 | 1890. számú végzése által a m. kir. kincstári uradalom és Peöcz Béla szegedi lakos végrehajtók javára Maly Gedőné és Maly Gedő bánhegyesi pusztai lakosok ellen 39009 frt 48 kr. 2063 frt 63 kr. tőke, ennek 1889. évi december hó 1. napjától számított 6% kamatai és eddig összesen 585 frt 66 kr. perköltetés követelés erejéig elrendelt kielégítési végrehajtás alkalmával bíróság lefoglalt és 48581 frt-ra becsült házi butorok és eszközök, ruhaneműk, cseplő szekrények, gőmozdonyok, gazdasági felszerelvények, repce, buza, árpa és kukorica termények, ennek szalmája, polyvája és szára, jármos ökrök, gulyabeli marhák és lovak, két pár köre járó gözmalom szerelvénye és Török Pál déznai ökrhagyó csőtömegéhez tartozó ingatlanokra 1-5 helyen betáblázott 8000 frt követeléséből álló ingóságok nyilvános árverés útján eladattak.

Mely árverésnek a 1802/4534 | 1890-887. sz. kiküldést rendel végzés folytán a helyszínén vagyis alperesnek bánhegyesi haszonbérbes tanyájukon és lakásukban leendő eszközökre 1890. évi november 21-ik napjának délelőtt 10 órája határidőül kitűztetik és ahhoz a venni szándékozók ezennel oly megjegyzéssel hivatnak meg: hogy érintett ingóságok ezen árverésen, az 1881. évi LX. t. cz. 107. §-a értelmében a legtöbbet ígérőnek becsáron alul is eladattai fognak.

Az elárverezendő ingóságok vételára az 1881. évi LX. t. cz. 108. §-ában megállapított feltételek szerint lesz kifizetendő.

Kelt Battonyán 1890. évi nov. 3-ik napján.

Jakovics Alajos, kir. bírósági végrehajtó.

Hirdetmény.

Weisz Dávid magánzálogüzletében 1887. évi október 13-án tartott árverésen eladott zálogtárgyak után befolyt feles összegből a felek részére még a következő összegek kezeltetnek a városi pénztárban:

Zálog tárgyak száma	Összeg	Zálog tárgyak száma	Összeg	Zálog tárgyak száma	Összeg	Zálog tárgyak száma	Összeg
---------------------	--------	---------------------	--------	---------------------	--------	---------------------	--------